

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

4.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 15-го Января — 1839 — Wilno. Piątek. 13-go Stycznia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 2-го Января.

Въ первый день Нового года, въ который празднуется день рожденія Ея Императорскаго Высочества Государыни Великой Княгини Елены Павловны, совершена была въ походной церкви, поставленной въ Эрмитажъ, Божественная литургія, въ присутствіи Ихъ Императорскихъ Величествъ и Ихъ Императорскихъ Высочествъ: Государей Великихъ Князей Константина Николаевича и Михаила Павловича, Государынь Великихъ Княженъ Маріи Николаевны и Ольги Николаевны. — Члены Государственнаго Совета, Министры, Придворные чины и прочія знатныя обою пола особы, Генералы, Штабъ и Оберъ-Офицеры Гвардіи, Арміи и Флота, находились при совершеніи службы, по окончаніи коей приносили поздравленія Ихъ Величествамъ: Члены Святѣйшаго Синода — въ церкви, а особы Дипломатическаго Корпуса — въ Малемезонской залѣ. Потомъ Государыня Императрица изволила принимать: въ Итальянской залѣ — Дамъ, Членовъ Государственнаго Совета, первыхъ и вторыхъ чиновъ Двора, Генералитетъ, Штабъ и Оберъ-Офицеровъ Кавалергардскаго Ея Величества полка. Вечеромъ городъ былъ иллюминированъ.

Съ Высочайшаго соизволенія Государя Императора, Г. Министръ Народнаго Просвѣщенія Дѣйствительный Тайный Советникъ С. С. Уваровъ, по избранію Академическаго Совета вольнаго города Кракова, принявъ званіе Почетнаго Попечителя (Conserveur) Краковскаго Университета. (Спб. В.)

Городъ Моршанскъ, расположенный на рѣкѣ Цнѣ, около 200 верстъ отъ ея соединенія съ Мокшею, служитъ складкою земледѣльческихъ произведеній самыхъ плодороднѣйшихъ Губерній: Тамбовской, Саратовской, Пензенской и Воронежской. Къ пристани его доставляютъ, въ теченіе зимы, безчисленныя обозами: всякаго рода хлѣбъ, пеньку, масло коровье, кожи, шерсть, клей, потажъ, и многія другія произведенія. Сии богатые избытки плодороднаго края сплавляются исключительно подою водою въ Рыбинскъ, для отправленія оттуда въ С. Петербургъ. Количество продуктовъ, отпускаемыхъ изъ Моршанска, простирается отъ 20 до 25 мил. пудовъ; въ минувшемъ году отправлено было 525 барокъ, изъ коихъ 300 имѣли груза по 6 т. кулей девятипудоваго вѣса, следовательно — 16,200,000 пудовъ; остальные 225 барокъ заключали въ себѣ, конечно, не менѣе половины сего количества. Сверхъ того, на судахъ, взводимыхъ осенью къ Моршанску, привозится весьма много: жѣлѣза, алебаstra, извести, и съ Нижегородской армарки — красныхъ и колониальныхъ товаровъ. За перевозку отъ Моршанска до Рыбинска платится среднею цѣною около 4 руб. съ куля девятипудоваго вѣса; но изъ сего числа, по крайней мѣрѣ, двѣ трети, т. е. по 30 к. за пудъ, надлежитъ отнести за сплавъ отъ Моршанска до устья Цны, если принять въ соображеніе затруднительность пути и употребляемое

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 2-go Stycznia.

Въ день Нового Рокъ, въ которомъ урочисце обходится годовщина народинъ Ея Цесарской Высочайшей Пани Великой Княгини Елены Павловны, отправлена была въ церквѣ походной, urządzonej w Ermitażu, Msza Święta, w obecności Najjaśniejszych Cesarstwa Ich Mości i Ich Cesarскихъ Высочайшихъ Panów Wielkich Xiążąt Konstantego i Michała Pawłowiczów, Pań Wielkich Xiężniczek Maryi i Ksawery i Olgi i Ksawery. — Członkowie Rady Państwa, Ministrowie, Urzędnicy Dworu i inne znakomite obojey płci osoby, Jenerałowie, Sztaby i Ober-Oficerowie Gwardyi, Armii i Floty, znajdowali się na Mszy Świętej, po której ukończeniu składali powinszowania Najjaśniejszym Państwu: Członkowie Najświętszego Synodu — w cerkwi, a osoby Ciągła Dyplomatycznego — w sali Malmoezkiej. Potem Cesarzowa Jej Mość raczyła przyjmować: w sali Włoskiej — Damy, Członków Rady Państwa, pierwszych i drugich Urzędników Dworu, Jenerałów, Sztaby i Ober-Oficerów pólku Kawalergardów Najjaśniejszej Pani.

Wieczorem miasto było oświecone.

Z Najwyższego zezwolenia Cesarza Jego Mości, P. Minister Narodowego Oświecenia, Rzeczywisty Radzca Tajny, S. S. Uwarow, po obraniu przez Radę Akademicką wolnego miasta Krakowa, przyjął nazwanie Honorowego Konserwatora Uniwersytetu Krakowskiego. (G.S.P.)

Miasto Morszańsk, położone nad rzeką Cną, około 200 wiorst od jej połączenia się z Moksą, służy za skład rolniczych produktów najurodzajniejszych Gubernij: Tambowskiej, Saratowskiej, Penzeńskiej i Woroneńskiej. Do przystani tego miasta, w przeciagu zimy, przywożą licznemi karawanami: wszelkiego rodzaju zboże, pieńkę, olej, i siemię lniane i konopne, łój, воск, masło, skóry, wełnę, klej, potaż i wiele innych produktów. Te obfite zbiory żywności kraju spławiają się wyłączenie wodą wiosenną do Rybińska, dla wysyłania ztamtąd do S. Petersburga. Ilość produktów, wywożonych z Morszańsка, wynosi od 20 do 25 milionów pудовъ; w przeszłym roku wysłano było 525 barek, z których 300 miało ładunku po 6 tysięcy kulow dziegić-pudowych, a zatem — 16,200,000 pудовъ; pozostałe 225 barek mieściły wsobie zapewne, nie mniej połowy tej ilości. Nadto, na statkach, przybywających w jesieni do Morszańsка, przychodzi bardzo wiele: żelaza, alabastru, wapna; i z jarmarku Niżegorodzkiego — towarów bławatnych i kolonialnych. Za przewoz od Morszańsка do Rybińska płaci się średnią ceną około 4 r. od kula dziewięć pудовъ ważącego; ale z tej ilości, przynajmniej dwie trzecie, to jest: po 30 k. od pуда, należy policzyć za spław od Morszańsка do ujścia Cny, jeżeli zwrócimy uwagę na trudność drogi i czas na to używany; przestrzeń ta około 200 wiorst przepływa się zazwyczaj we trzy tygodnie; a w razie wiatrow przeciwnych, barki zatrzymywane bywają na niej i do sześciu

для того время: сие пространство около 200 верст проплывається обыкновенно въ три недѣли; а въ случаѣ противныхъ вѣтровъ, барки задерживаются на немъ и до шести недѣль. Не болѣе сего времени потребно бываетъ на весь дальнѣйшій путь до Рыбинска, около 1,000 верстъ, а при изобильной водѣ и благопріятныхъ обстоятельствахъ — гораздо менѣе.

При столь значительной потерѣ времени, цѣна произведеній возвышается для потребителей не одною только платою за провозъ; влияние сего неудобства простирается гораздо далѣе: запоздалый суда встрѣчаютъ иногда новое затрудненіе отъ убыли воды въ Мокше, Окѣ и грузъ ихъ, не достигая по назначенію въ одно мѣсто, возвышается въ цѣнѣ еще болѣе отъ процентовъ на капиталъ, остающійся безъ оборота въ продолженіе другого года. Тому же подвергаются и тѣ произведенія, которыя, по другимъ мѣстнымъ обстоятельствамъ, не успеваютъ къ весеннему сплаву изъ Моршанска, и принуждены бываютъ оставаться въ складѣ на пристани его до будущей весны. Судостроительство по Цѣи и необходимость одного весенняго сплава, за мелководіемъ въ другое время, служатъ главнѣйшею причиною весьма значительной передачи въ цѣнахъ на Моршанскіе произведенія, отъ которой терпятъ купечество, потребители и самая казна, въ обширныхъ ея заготовленіяхъ.

Въ Министерство Внутреннихъ Дѣлъ поступили предварительныя соображенія объ отвращеніи сихъ неудобствъ устройствомъ желѣзной дороги отъ Моршанска до устья Цѣи, дабы въ гораздо кратчайшій срокъ, и во всякое время года, Моршанскіе продукты могли доставляться къ свободнымъ для плаванія водамъ, начинающимся отъ Мокши; протяженіе дороги, означенное въ предположеніяхъ, заключаетъ уже весьма замѣчательное сокращеніе водянаго пути, простираясь отъ 95 до 115 только верстъ *); издержки, исчисленные на постройку и содержаніе дороги, выгоды учредителей, польза для края и столицы придають всему предпріятію особенную важность, если первоначальныя предположенія столько же оправдаются дальнѣйшими послѣдствіями.

Способствуя частной предпримчивости, имѣющей столь общепользную цѣль, Министръ Внутреннихъ Дѣлъ доводилъ до свѣдѣнія Комитета Гр. Министровъ о возникшей по сему делу перепишкѣ; представленіе его, по Положенію Комитета Гр. Министровъ 5-го Іюля, удостоено Высочайшаго утвержденія въ такой силѣ: „объявить чрезъ мѣстное начальство желающимъ участвовать въ учрежденіи общества для устройства желѣзной дороги отъ Моршанска до устья Цѣи, что, если они не измѣнили прежняго своего намѣренія, и надѣются на успѣхъ въ составѣ Общества, разборѣ акцій, и въ достиженіи предположенной цѣли, то могутъ подать о семъ прошеніе по установленному порядку.“ (Ж.М.В.Д.)

О новомъ открытіи, сдѣланномъ Профессоромъ Якоби.

Галваническіе свары, изобрѣтенные и устроенные Профессоромъ Якоби для приведенія въ движеніе электромагнитныхъ машинъ, послужили выхопомъ къ открытію чрезвычайно замѣчательнаго и вмѣстѣ съ тѣмъ очень простаго способа получать, посредствомъ гальванизма, мѣдныя доски, на которыхъ изображается выпукло то, что на оригиналѣ выгравировано вглубь.

Г. Министръ Народнаго Просвѣщенія довелъ объ этомъ открытіи до Высочайшаго свѣдѣнія Государя Императора, и имѣлъ счастье всеподданнѣйше представить Его Величеству первую доску, которую Профессоръ Якоби получилъ такимъ образомъ съ полнымъ успѣхомъ.

Способъ этотъ состоитъ въ слѣдующемъ:

Деревянный ящикъ, раздѣленный на двѣ половины перегородкою изъ слабо переквашенной глины, наполняется въ одной половинѣ водою съ значительною примѣсью сѣрной кислоты, а въ другой растворомъ синяго мѣднаго купороса. Въ первую ставится цинковая доска, во вторую мѣдная, обращенная къ цинку своею гравированною стороною. Коль скоро обѣ эти доски будутъ приведены въ соединеніе посредствомъ длинной винтообразной проволоки, то начинается развиваться гальваническое электричество, которое струею переходитъ отъ одной доски къ другой. Съ тѣмъ вмѣстѣ начинается химическій процессъ: цинкъ медленно и мало по малу распускается въ жидкости; напротивъ того, изъ мѣднаго купороса возстановляется въ металлическомъ видѣ мѣдь, въ немъ содержащаяся. Если проволока слишкомъ толста или слишкомъ коротка, то мѣдь получается въ видѣ порошка или въ грубыхъ шарикахъ, имѣю-

тигудни. Не вѣдѣе, какъ тѣе часу потреба на са-
тѣ дalszą drogę do Rybińska, około 1,000 wiorst, a
przy dobrej wodzie i pomysłnych okolicznościach — da-
leko mniej.

Przy tak znacznej stracie czasu, cena produktów podwyższa się dla potrzebujących nie samą tylko opłatą za przewóz; wpływ tej niedogodności rozciąga się nierównie dalej: spóźnione statki napotykają niekiedy nowe trudności z przyczyny nbytku wody na Mokszy, Ocie, i ładunek ich, nie doszedłszy do miejsca przeznaczenia w jednem lecie, podwyższa się w cenie jeszcze więcej procentami od kapitału, zostającego bez obrótu w przeciągu drugiego roku. Temuż ulegają i te produkty, które, dla innych okoliczności miejscowych, nie mogą zdążyć do wiosennego spławu z Morszańsка, i zmuszone bywają zostawać w składzie na jego przystani, do przyszłej wiosny. Żegluga na Ocie i konieczność samospławu wiosennego, dla niedostatku wody w innym czasie, najgłówniejszą są przyczyną nader znacznego podwyższenia ceny produktów Morszańskich, od którego tracą kupcy, spożywcy i sam skarb, w obszernych jego potrzebach.

Do Ministeryum Spraw Wewnętrznych podano poprzednicze uwagi nad nchyleniem tych niedogodności przez urządzenie drogi żelaznej od Morszańsка do ujścia Cny, żeby w daleko krótszym czasie, i w kaźdej porze roku, produkt Morszańskie mogły być dostarczane do wód dogodnych dla spławu od Mokszy zaczynających się; rozciągłość drogi, w projektach oznaczona, zawiera już nader znaczne skrócenie drogi wodnej, przechodząc od 95 do 115 tylko wiorst *; wydatki na zbudowanie i utrzymanie drogi, wyгоды założycieli, pożytek dla kraju i stolicy nadają całemu przedsięwzięciu szczególną ważność, jeżeli początkowe projekta również późniejszymi sprawdzone zostaną skutkami.

Dopomagając przedsiębiorstwu prywatnemu, tak powszechnie pożyteczny cel mającemu, Minister Spraw Wewnętrznych doprowadzał do wiadomości Komitetu PP. Ministrów, o wynikłej w tej rzeczy korespondencji; przedstawienie jego po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów 5-go Lipca zostało Najwyżej utwierdzone w brzmieniu następującem: „obwieścić przez Zwierzchność miejscową życzącym uczestniczyć w zawiązaniu towarzystwa dla zrobienia drogi żelaznej od Morszańsка do ujścia Cny, iż jeżeli nie odmiennili pierwszego swojego zamiaru, i mają nadzieję pomysłnego skutku w zawiązaniu Towarzystwa, rozekranu akcyj, w osiągnięciu zamierzonego celu, tedy mogą podać o tém prośbę porządkiem ustanowionym.“ (D.M.S.W.)

O nowém odkryciu Professora Jacobi.

Apparaty Galwaniczne, wynalezione i urządzone przez Professora Jacobi, dla nadania ruchu machinom elektro-magnetycznym, stały się teraz powodem do odkrycia nader godnego uwagi i razem bardzo prostego sposobu otrzymywania za pomocą galwanizmu tablic miedzianych, na których wyobraża się wypukło to, co naoryginalie wyryto jest w głąb.

P. Minister Narodowego Oświecenia doprowadzał o tém odkryciu do Najwyższej wiadomości Najjaśniejszego PANA, i miał szczęście najumniej przedstawić Jego Cesarzkiej Mości pierwszą tablicę, którą Professor Jacobi otrzymał tym sposobem z zupełnym skutkiem.

Sposób ten zawiera się w tém, co następuje:

Pudełko drewniane, rozdzielone na dwie części przegrodką ze słabo przepalonej gliny, napelnia się w jednej połowie wodą z matem przydaniem kwasu siarczanego, a w drugiej roztworem siniego koperwasu miedzi. Do pierwszej stawia się tablica cynkowa, do drugiej miedziana, obrócona do cynku swoją stroną wyrytowaną. Skoro tylko obie te tablice zostaną z sobą złączone za pośrednictwem długiego, dró u śrubowego, zaczyna się rozwijać elektryczność galwaniczna, która strumieniem przechodzi od jednej tablicy do drugiej. Razem z tém rozpoczyna się process chemiczny: cynk powoli i stopniowie roztapia się w płynie, przeciwnie, koperwasu siniego powstaje w kształcie metalicznym miedź w nim zawierająca się. Jeżeli drót będzie zbyt, grubo albo zbyt krótki, miedź otrzymuje się w kształcie proszku albo w bujnych kulkach, mających formę do kryształu podobną. Jeżeli zaś drót ma długość należytą, tedy wyrytowana tablica miedziana pokrywa się osadem

*) Сухопутная большая дорога отъ Моршанска до устья Цѣи простирается на 130 верстъ.

*) Wielka droga lądowa od Morszańsка do ujścia Cny rozciąga się na 130 wiorst.

щихъ кристалловидную форму. Если же проволока имѣетъ надлежащую длину, то гравированная мѣдная доска покрывается осадкомъ металлической мѣды, который, наполняя собою все углубленія, гравировомъ сдѣланныя, постепенно нарастаетъ и можетъ получить какую угодно толщину. Дѣйствіе этого снаряда вовсе не требуетъ надзора: нужно только прибавлять понемногу мѣднаго купороса чрезъ каждые восемь или двѣнадцать часовъ. Тайнственная сила природы, получивъ такимъ образомъ определенное направленіе, совершаетъ это новое образованіе безъ всякихъ дальнѣйшихъ усилій человека.

Вся трудность заключается въ отдѣленіи вновь образованной доски отъ гравированной; тутъ нужна величайшая осторожность, какъ для того, чтобы не разломать первой, такъ и для того, чтобы не повредить второй. Часто, когда проводящая электричество проволока не имѣетъ надлежащей пропорціи, вновь образовавшійся осадокъ такъ плотно соединяется съ гравированною доскою, что въ некоторыя частіи или даже всею поверхностію своею, какъ бы сростается съ нею, и уже ничѣмъ отдѣлать бытъ не можетъ.

Не подлежитъ, какъ кажется, ни малѣйшему сомнѣнію, что этотъ способъ, доселѣ никѣмъ не знаемый, со временемъ принесетъ большую пользу въ практическомъ или техническомъ примѣненіи. На первый случай довольно важно и то, что мы получаемъ теперь возможность дѣлать съ гравированной мѣдной доски, ежели она не слишкомъ велика, столько выпуклыхъ снимковъ, сколько угодно, потому что она не подвергается ни какому химическому поврежденію. Очень вѣроятно также, что, вмѣсто мѣдныхъ досокъ съ выпуклыми изображеніями, можно ихъ дѣлать и изъ благородныхъ металловъ.

Одесса, 6-го Декабря.

Съ 1-го Января по 1 Декабря текущаго года отпущено изъ Одессы за границу Русскихъ товаровъ на 35,327,985 рубль; въ этой суммѣ главныхъ продуктовъ было: хлѣба разнаго 1,116,056 чет. на 20,405,122 руб., и въ томъ числѣ пшеницы 941,650 $\frac{1}{2}$ чет. на 18,679,356 руб.; сѣмени льнянаго 122,652 чет. на 2,994,607 руб.; сала 236,950 пуд. 15 фун. на 3,017,527 руб.; и шерсти овечьей 98,339 пуд. на 5,977,916 руб. Привезено изъ-за границы въ Одессу иностранныхъ товаровъ и монеты на 19,764,974 руб. 40 коп. — Вывезено изъ Одессы внутрь Имперіи разныхъ товаровъ на 10,407,602 рубл. Судовъ прибыло къ Одесскому порту изъ-за границы 790, а отошло отсюда за границу 742. Въ теченіе того-же времени ввезено въ Одессу изъ внутреннихъ Губерній важнѣйшихъ продуктовъ: хлѣба разнаго 1,555,221 чет., въ томъ числѣ: пшеницы 1,184,672 $\frac{1}{2}$ чет. сѣмени льнянаго 193,736 $\frac{1}{2}$ чет., сала 340,936 пуд. и шерсти овечьей 102,525 пуд.

16-го Декабря.

Въ западной Европѣ снова обнаруживаются требованія на пшеницу; получены заказы изъ Швейцаріи, и это увеличиваетъ отпускъ въ Генуу; говорятъ, что ввозъ хлѣба дозволенъ въ Сардинскія владѣнія, и что иностранныя суда сравнены тамъ въ платѣжѣ пошлинъ съ Сардинскими. Здѣшняя пшеница продавалась въ Ливорно по 17 ливровъ за сакъ, а тамошняя около 21. Вывозъ пшеницы запрещенъ во всемъ Неаполитанскомъ Королевствѣ.

— Изъ Таганрога пишутъ, что съ 1-го Января текущаго года вошло въ этотъ портъ 190 иностранныхъ судовъ. Цѣнность отпускныхъ товаровъ, заключающихся въ пшеницѣ, ржи, льняномъ сѣмени, поташѣ, воловьемъ и бараньемъ салѣ, соленой икрѣ, шерсти, маслѣ, желѣзѣ, кожахъ, канатахъ, парусномъ холстѣ и другихъ предметахъ, простиралась до 7,061,444 р.; а цѣнность привоза, котораго главныя статьи состояли въ винѣ, деревянномъ маслѣ, иностранной монетѣ, апельсинахъ и лимонахъ, въ сахарномъ пескѣ и кофе, на 7,347,507 р., такъ что весь оборотъ составляетъ 15,408,951 р., а перевѣсъ отпуска надъ привозомъ 285,063 рубля. (О.Г.Ц.П.)

Варшава, 21-го Декабря.

Государь Императоръ, Высочайшими Пожеланіями, отъ 21 Ноября (3 Декабря) 1838 года, Всемилостивѣйше пожаловать изволилъ въ вѣчное и потомственное владѣніе, со всеми правами и угодьями, коими пользуется казна: 1) Начальнику 12-й пѣхотной дивизіи Генералъ-Лейтенанту Рейбницу, состоящему Калишской Губерніи въ Пётровскомъ обводѣ имѣніе Вольборжъ, за уравниемъ чистаго годоваго дохода до 15,000 золотыхъ. 2) Начальнику 4-й Артиллерійской дивизіи Генералъ-Маіору Сухозанету 2, состоящему Августовской Губерніи Кальварійскаго обвода, въ экономіи Виштанецъ, имѣніе Коп-

мидѣи металлической, который заперѣвая собою всеякіе выглубленія, чрезъ рытованіе зробіе, стопниово нараста, і моѣе отримати грубоść подług upodobania. Działanie tego aparatu zgoła nie potrzebuje dozoru; trzeba tylko potrosze dodawać koperwasu co 8 lub 12 godzin. Tajemna moc przyrodzenia, otrzymawszy tym sposobem kierunek naznaczony, uskutecznia to nowe kształcenie bez żadnych dalszych usiłowań człowieka.

Cała trudność zawiera się w oddzieleniu nowo utworzonej tablicy od wyrytowanej; tu potrzebna jest wielka ostrożność, tak dla tego, żeby nie rozłamać pierwszej, jako i dla tego, żeby nie uszkodzić drugiej. Często, kiedy przeprowadzający elektryczność drót nie ma proporcji należytej, nowo utworzony osad tak mocno spaja się z tablicą wyrytowaną, że niektórymi częściami albo nawet całą swoją powierzchnią, jakby się zrasta z nią, i niczem już oddzieloną być nie może.

Żadnej, jak się zdaje, nie ulega wątpliwości, iż sposób ten, przez nikogo dotąd nie znany, z czasem wielki przyniesie pożytek w zastosowaniu praktycznym albo technicznym. — Na pierwszy raz dość ważnem jest i to, że otrzymujemy teraz możność robienia z miedzianej tablicy wyrytowanej, jeżeli niezbyt wielka, tyle kopij wypukłych, ile się podoba, dla tego, że tablica ta żadnemu nie ulega uszkodzeniu chemicznemu. Bardzo także jest podobnem, że zamiast tablic miedzianych z wypukłemi wyobrażeniami, można robić kopie i z metali szlachetnych. (G.S.P.)

Одесса, 6-го Грудня.

Od dnia 1 Stycznia do 1 Grudnia r. b. wyprowadzono z Odessy zagranicę towarów Rossyjskich w ogóle za 35,327,985 rubli; mianowicie zaś: zboża wszelkiego 1,116,056 czterci za 20,405,122 rub.; w szczególności zaś pszenicy 941,650 $\frac{1}{2}$ чет. za 18,679,356 rub.; siemienia lnianego 122,652 чет. za 2,994,607 rub.; łoju 236,950 pudów 15 funtów za 3,017,527 rub.; i wełny 98,339 pud. za 5,977,916 rub. Przywieziono z zagranicy do Odessy z obcych krajów towarów i monety za 19,764,974 rub. 40 kop. Wywieziono z Odessy wgląd Cesarstwa rozmaitych towarów za 10,407,602 rub. Zawinęto do portu Odeskiego z zagranicy statków 790, a odpłynęto stąd za granicę 742. W przeciągu tegoż czasu weszło do Odessy z różnych Gubernij Państwa główniejszych produktów, jako to: zboża wszelkiego 1,555,221 чет.; w tej liczbie, pszenicy 1,184,672 $\frac{1}{2}$ чет.; siemienia lnianego 193,736 $\frac{1}{2}$ чет., łoju 340,936 pud.; i wełny 102,525 pud.

Dnia 16.

W zachodnich krajach Europy wznowiają się potrzeby pszenicy; z Szwajcaryi nadeszły tu obstalunki i to powiększy wywóz jej do Genui: słychać, że w Państwie Sardyńskiem dozwolony został przywóz zboża, i że opłatę od zagranicznych okręgów zmniejszono do stopy pobieranej od Sardyńskich. Pszenicę tutejszą sprzedawano w Liwornie po 17 liwów wrek; krajową zaś płacono do 21. Wywóz pszenicy z Królestwa Neapolitańskiego został zakazany.

— Z Taganrogu donoszą, że od 1 Stycznia do 1 Listopada r. z. weszło do tamiecznego portu 190 zagranicznych okręgów. Wartość towarów wywozowych, jako to: pszenicy, żyta, siemienia lnianego, potażu, łoju wołowego i baraniego, kawioru, wełny, masła, żelaza, skór, powrozów, płótna żłogowego i innych przedmiotów, wynosiła do 7,061,444 rub., a wartość towarów przywozowych, z których głównejszemi były: wino, oliwa, moneta zagraniczna, pomarańcze i cytryny, faryna cukrowa i kawa, do 7,347,507 rub.; ogół zaś wartości przedmiotów handlu wynosi 15,408,951 rub., przewyżka zaś wywozowego nad przywozowym 286,063 ruble. (G.R.K.P.)

Warszawa, 21 Grudnia.

Najjaśniejszy Cesarz i Król, przez Postanowienie pod dniem 21 Listopada (3 Grudnia) r. b. wydane, Najłaskawiej nadać raczył wiecznemi czasami na dziedzictwo, z takiemi prawami i użytkami, z jakimi Skarb posiada. 1) Naczelnikowi 12-ej Dywizyi piechoty, Jenerałowi - Lejtnantowi Reibnic, dobra Wolborz, położone w Gubernii Kaliskiej, Obwodzie Piotrkowskim, do wysokości czystego rocznego dochodu złp. 15,000. 2) Naczelnikowi 4 Dywizyi Artylleryi, Jenerał-Majorowi Suchozanet, dobra Kopsedzie, położone w Gubernii Augustowskiej, Obwodzie Kalwaryjskim w Ekonomii Wiesztyniec, do wysokości czystego rocznego dochodu (1)

содзе, за уравниемъ чистаго годоваго дохода до 8,000 польск. злотыхъ. 3) Командиру 1-й бригады 1-й пѣхотной дивизіи Генераль-Маіору Лисецкому, состоящее Краковской Губерніи въ Олькушскомъ обводѣ имѣніе Рокитно, за уравниемъ чистаго годоваго дохода до 5,000 польскихъ злотыхъ. 4) Командующему Колыванскимъ егерскимъ полкомъ Генераль-Маіору Патону, состоящее Августовской Губерніи Кальварійскаго обвода, въ экономіи Рудава, имѣніе Кирсна, за уравниемъ чистаго годоваго дохода до 5,000 польскихъ злотыхъ. 5) Командиру Томскаго егерскаго полка Полковнику Павлову, состоящее Калишской Губерніи, Велюнскаго обвода въ Ченстоховской экономіи, имѣніе Мыкановъ, за уравниемъ чистаго годоваго дохода до 5,000 польскихъ злотыхъ. 6) Командиру Якутскаго пѣхотнаго полка Полковнику Сельвану, состоящее Сандомирской Губерніи, въ Радомскомъ обводѣ, имѣніе Рычиловъ, за уравниемъ чистаго годоваго дохода до 5,000 польскихъ злотыхъ. 7) Командиру Селенгінскаго пѣхотнаго полка Полковнику Чаплыгину, состоящее Мазовецкой Губерніи, Ленчицкаго обвода, въ экономіи Мазевъ, имѣніе Сobotka, за уравниемъ чистаго годоваго дохода до 5,000 польскихъ злотыхъ. 8) Командиру Дитровскаго пѣхотнаго полка Полковнику Федяеву, состоящее Калишской Губерніи, Піотрковскаго обвода, въ Піотрковской экономіи, имѣніе Милеево, за уравниемъ чистаго годоваго дохода до 5,000 польскихъ злотыхъ. 9) Командиру Ольвѣопольскаго Уланскаго полка Полковнику Крузенитерну, состоящее Люблинской Губерніи, въ Грубшевскомъ обводѣ, конфискованное имѣніе Новосіолки, за уравниемъ чистаго годоваго дохода до 5,000 польскихъ злотыхъ. 10) Старшему Адъютанту Главнаго Штаба Дѣйствующей Арміи по части Генеральнаго Штаба, Полковнику Князю Тенишеву, состоящее Мазовецкой Губерніи, въ Сохачевскомъ обводѣ, конфискованное имѣніе Козловъ-шляхецкій, за уравниемъ чистаго годоваго дохода до 5,000 польскихъ злотыхъ. (О.Г.Ц.П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 2-го Января.

Въ прошлое Воскресенье, по волю Императора, было засѣданіе капитула Ордена Золотаго руна, на которомъ Е. И. В. пожаловалъ знаки сего Ордена Эрцъ-Герцогу Фридриху, нѣсколько уже лѣтъ состоящему на службѣ во флотѣ. Эрцъ-Герцогъ Фридрихъ есть сынъ Эрцъ-Герцога Карла, коему Императоръ хотѣлъ сдѣлать неожиданную радость, и даже члены капитула незнали о намѣреніи Его Величества.

Лембергъ, 8-го Января.

Военный и Гражданскій Генераль-Губернаторъ Галиціи, Эрцъ-Герцогъ Фердинандъ д'Эсте, возвратился сюда 5 с. м.

— Извѣстный виртуозъ Карлъ Липинскій, вѣдвншій въ Дрезденъ и Прагу давать концерты, возвратился сюда 29 Декабря минувшаго года. (О.Г.Ц.П.)

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 5-го Января.

Засѣданіе Палаты Депутатовъ. 4-го Января, еще до прибытія Президента, собрались уже многіе депутаты. Гг. Тьеръ и Гизо заняли мѣста свои и немедленно были окружены своими приверженцами. Въ 2 часа, Г. Дюпенъ занялъ президентское мѣсто. Депутаты были въ волненіи, предвидя, что на этомъ засѣданіи сообщены имъ будутъ важныя предметы. Въ 4½ открылось засѣданіе. Всѣ Министры были уже въ Палатѣ. Г. Дюпенъ прочелъ сначала проектъ адреса въ отвѣтъ на Королевскую рѣчь. Сообщаемъ читателямъ важнѣйшія статьи оного: „Ваше Величество! Палата Депутатовъ радуется вмѣстѣ съ В. В. благосостоянію Государства, которое будетъ безпрестанно возрастать, подъ снѣгоу мира, приобрѣтеннаго В. В., который только благоразумныя и твердыя политическія мѣры упрочить могутъ. — В. В. питаете надежду, что совѣщанія, начавшіяся вторично въ Лондонѣ, представлятъ новыя ручательства мира Европы и независимости Бельгіи. Со всею искренностію желаемъ успѣха народу, съ которымъ мы соединены сходствомъ основныхъ узаконеній и взаимными соотношеніями. — В. В. объявили намъ, что на основаніи заключенныхъ съ Римскимъ дворомъ взаимныхъ обязательствъ, войска наши выступили изъ Анконы. Мы не однократно доказали, какъ свято чтимъ условія трактатовъ, но при всемъ томъ, сожалѣемъ, что выступленіе войскъ изъ Анконы, не

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.

Вѣна, 2-го Стычня.

Зсѣтѣй недѣли, згромадзиł Cesarz na kapitule kawalerów orderu Złotego Runa, na której udzielił o-zdoby tego orderu Arcy-Xięciu Fryderykowi, służącemu w marynarce od lat kilku. Pomieniony Arcy-Xiąże jest synem Arcy-Xięcia Karola, któremu Cesarz chciał sprawić miłą niespodziankę; bo o tѣm nawet urzędnicy kapituły nie wiedzieli.

Лвѣвъ, 8 Стычня.

Jego Królewiczowska Mość, Arcy-Xiąże Ferdynand d'Este, Cywilny i Wojeenny Jenerał-Gubernator Galicyi, przybył tu w dniu 5 b. m.

— Karol Lipiński, z podróży swej, którą pod względem artystowskim odbył do Dreżna i Pragi, dnia 29 Grudnia r. z. przybył do Lwowa. (G.R.K.P.)

F R A N C Y A.

Парижъ, дня 5 Стычня.

Obrady Izby Deputowanych. W dniu 4-m Sтычня, jeszcze przed przybyciem Prezesa zgromadziła się znaczna liczba deputowanych. PP. Thiers i Guizot zajęli swoje miejsca i wnet zostali otoczeni od swoich stronników. P. Dupin zasiadł o godzinie 2-jej krzesło Prezesowskie. Wszyscy deputowani byli w wielkiem poruszeniu, przewidując ważne na tѣm posiedzeniu udzielenia. O 2½ utworzone obrady. Wszyscy Ministrowie już byli obecnymi. P. Dupin przystąpił do odczytania projektu do adresu na mowę tronową. Z niego ważniejsze przytaczamy paragrafy: „N. Panie! Izba Deputowanych cieszy się równie z W. K. Mością z pomyślności kraju. Pomyślność ta coraz się więcej rozwijać będzie w pokoju, który W. K. Mość utrzymał i którego trwałość może tylko zapewnić światła i sprawiedliwa polityka. — W. K. Mość masz nadzieję, że powtórnie zaczęte obrady w Londynie, dadzą nową rękojmą pokoju Europie i niepodległości Belgii. Najszczerze zanosimy życzenia za ludem, w którym ściśle jesteśmy zjednoczeni równością zasad i wspólnością interesów. — Raczcieś N. Panie oświadczyć, że z mocy zawartych ze Stolicą Apostolską układów, nasze wojska opuścily Ankongę. Daliśmy świetne dowody naszego poszanowania dla traktatów, nie zatajemy jednak, iż żałujemy, że opuszczenie Ankony nie zostało uskutecznione pod przyjaźniejszymi okolicznościami, i nie pozyskało rękojmą, jakiego umiała zapewnić światła i

сопровождалось благоприятными обстоятельствами, и что при этомъ случаѣ не потребовано ручательства, которое могли бы пріобрѣсти благоразумныя и предусмотрительныя политическія мѣры. — Между правительствомъ В. В. и Швейцаріею возникли несогласія. Желаетъ, чтобы дружескія отношенія обоихъ государствъ, издавна существовавшія и утвержденныя политическими событіями 1830 года, не были прерваны въ настоящемъ случаѣ. — Съ глубокимъ сожалѣніемъ видимъ въ Испаніи бѣдственные послѣдствія междоусобій. Усердно желаемъ, чтобы правительство В. В. постоянно подавало правительству Королевы Изабеллы помощь, согласную съ пользами Франціи, употребило, совместно съ пріязненными державами, вліяніе свое, для прекращенія сихъ бѣдствій. — Обиды и грабительства, причиняемыя въ Мексикѣ Французскимъ подданнымъ, требовали примѣрнаго удовлетворенія. Правительство В. В. вынуждено было требовать оного, но Палата полагаетъ, что для достиженія цѣли, слѣдовало бы прибѣгнуть къ мѣрамъ болѣе решительнымъ и обезпечивающимъ скорѣйшій успѣхъ. Радѣемъ вмѣстѣ съ Вашимъ Величествомъ удовлетворительному положенію дѣлъ нашихъ въ Африкѣ, раздѣляя убѣжденіе, что положеніе сіе будетъ ежедневно улучшаться, благодаря дисциплинѣ нашихъ войскъ, порядку управленія и благотѣльному вліянію просвѣщенной религіи. — Потребности нашихъ колоній и нашего мореплаванія будутъ предметомъ нашей постоянной заботливости. Мы будемъ стараться согласить оныя съ потребностями нашего земледѣлія, постепенное развитіе котораго, есть важнымъ источникомъ благосостоянія государства. По прочтеніи проекта, члены Палаты единогласно назначили совѣщаніе по сему предмету въ наступающей понедѣльникъ. Депутаты вышли изъ Палаты въ чрезвычайномъ волненіи.

— Г. Дюпенъ объявилъ себя противникомъ настоящаго Министерства, что составляетъ теперь главный предметъ журнальных толковъ. Въ журналѣ *Messager*, описывая послѣднее засѣданіе коммисіи Палаты депутатовъ, говорить слѣдующее объ этомъ произшествіи: Немедленно послѣ собранія голосовъ по предметамъ разныхъ статей адреса, Г. Дюпенъ, который, въ качествѣ Президента, не хотѣлъ участвовать въ преніяхъ, сказалъ слѣдующее: „Я всегда былъ того мнѣнія, что настоящей порядокъ управленія не удовлетворителенъ, и еще прежде сего я дѣлалъ, что могъ, чтобы ввести измѣненія, которыя почиталъ необходимыми; но что было прилично прежде, теперь было бы неумѣстно, и по моему мнѣнію, составъ Министерства долженъ быть измѣненъ, во первыхъ потому, что теперешнее Министерство не охраняетъ достаточно королевскую власть; 2) не соответствуетъ настоящему затруднительному положенію; 3) не можетъ установить большинства въ Палатѣ, раздѣленной на двѣ равныя части. Вотъ мое мнѣніе относительно настоящаго состава Министерства; что же касается до политическихъ вопросовъ въ отношеніи иностранныхъ державъ, то я изъясню мнѣніе мое по сему предмету въ свое время.“

(О. Г. Ц. П.)

6-го Января.

Слѣдующіе ораторы подписались въ пользу проекта адреса: Гг. Гизо, Билло, Дювержье де Лоранъ, Гавенъ, Монтпенъ, Корнъ, Дежанъ, Сальветонъ, Жанвье, Могенъ, Пасси, Гле-Бизонъ, Ларабитъ, Ремюза, Порталисъ, Сапей, Мишель, Дюринъ де Роморантенъ, Ганверонъ, де Траси, Изамберъ, Мальвилъ, Оги, Дежоберъ, Ше д'Этанжъ, Боаро, Клозель, Морнай, Бюде, Шапюи де Монлавиля и Матье. Противу проекта подписались: Гг. Ладіеръ, Руль, Лагранжъ, Веденъ, Жаръ, Мельера, Пажъ, Лаказъ, Бодъ, Кено, Мейнаръ и Энуфъ.

— Въ слѣдствіе донесенія Генераль-Прокурора Г. Ст. Крикъ младшій, вчера въ своей квартирѣ арестованъ.

— Прибывшій вчера изъ Нью-Йорка въ Гавръ корабль *le Rhone* доставилъ важное извѣстіе о взятіи крѣпости Санъ-Жуанъ д'Уллоа Французскимъ флотомъ, послѣ пушечной пальбы продолжавшейся четырьмя часами. Флотъ будто лишился только 4 чел., между тѣмъ какъ потеря Мексиканцевъ простирается отъ 4 до 500 чел. Со стороны Французовъ будто произведено 5,000 пушечныхъ выстрѣловъ, съ крѣпости 1700. Адмиралъ Боденъ уведомилъ консуловъ разныхъ народовъ, что портъ Вера-Круцъ открытъ напередъ для всѣхъ флаговъ.

7-го Января.

Бельгійская Королева вчера вечеромъ прибыла въ Тюильери. — Письмо Герцога Немурскаго къ Герцогу Орлеанскому изъ Пизы отъ 1 Января сейчасъ получено здѣсь по эстафетѣ. Оно оказываетъ мало на-

прzewidująca polityka. — wyniki nieporozumienia między Rządem W. K. Mości a Szwajcaryą; życzymy, aby stosunki przyjacielskie, jakie istniały między obu krajami, a przez wypadki polityczne z roku 1830 ściślej spojone zostały, nie doznały przez nie jakiegokolwiek przerwy. — Z głębokim żalem widzimy w Hiszpanii okropne skutki domowej wojny. Pragniemy najgoręcej, aby Rząd W. K. Mości ciągle udzielając Rządowi Królowej Izabelli taką pomoc, jaka się zgadza z interesami Francji, użył łącznie ze sprzymierzonymi Mościami całego swego wpływu, dla potożenia kresu tym opłakany nadużyciom. — Krzywdy i łupieństwa, na jakie poddani Francuzcy w Meksyku byli wystawieni, wymagały świetnego zadosyć uczynienia. Rząd W. K. Mości przymuszony był domagać się tego! Izba jednak sądzi, że dla dopięcia swego zamiaru powinien był jąć się rychłych i stanowczych kroków. Cieszymy się łącznie z Tobą, N. Panie, nad stanem zaspakajającym naszych posiadłości Afrykańskich, dzieląc najślisznie przekonanie, że ten stan, dzięki karności wojska, porządnej administracji i dobroczynnemu wpływowi religii oświeconej, codziennie ulepszać się będzie. — Potrzeby naszych osad i naszej żeglugi, będą przedmiotem naszej troskliwości. Starać się będziemy pogodzić je z potrzebami naszego rolnictwa, którego ciągle rozwijanie się jest uader ważną rzeczą dla pomyślności kraju. — Po odczytaniu tego projektu, Izba jednomyślnie oświadczyła, że następujący poniedziałek przeznaczona na obrady nad tymże przedmiotem. Deputowani rozeszli się w nadzwyczajnem wzruszeniu.

— Główny przedmiot zajęcia dzienników Paryżkich stanowi oświadczenie się P. Dupin przeciwko obecnemu ministerstwu. Dziennik *Messager*, donosząc o ostatniem posiedzeniu kommisji adresowej Izby deputowanych, tak wypadek ten opisuje: Zaraz po ukończeniu głosowania nad rozmaitemi paragrafami adresu, P. Dupin, który, jako prezes, nie chciał mieć udziału w dyskusji, udzielił następujące objaśnienia: „Byłem zawsze tego zdania, że zarząd obecny nie jest zadowolający, i już dawniej robiłem, co mogłem, w celu zaprowadzenia zmian, jakie potrzebnymi by sądziłem. Lecz, co dawniej mogło mieć miejsce, dzisiaj już go mieć nie może, i podług mnie, istnienie nadal teraźniejszego gabinetu jest niepodobnem, gdyż tenże: 1) nie ostaną dostatecznie władzy Królewskiej; 2) nie jest narówni z trudnościami obecnego położenia; 3) nie jest w możności ustalenia większości w Izbie, na dwie równe części podzielonej. Takie jest moje zdanie, co do istniejącego zarządu; co się zaś tyczy zapytań polityki zagranicznej, to zachowuję sobie rozwinięcie mojej opinii we właściwym czasie.“ (G. R. K. P.)

Dnia 6-go.

Następująca jest lista mówców, którzy się zapisali za projektem adresu: PP. Guizot, Billaut, Duvierger de Hauranne, Havin, Montepin, Corne, Dejean, Salveton, Janvier, Mauguin, Passy, Glais Bizoin, Larabit, Rémusat, Portalis, Sapay, Michel, Durand de Romorantin, Ganneron, de Tracy, Isambert, Malleville, Auguis, Desjaubert, Chaix d'Estanges, Boirrot, Clauzel, Mornay, Boudet, Chapuys de Montlaville i Mathieu. Przeciwko projektowi zapisali się: PP. Ladères, Roul, de Lagrange, Boudin, Jars, Meilheurat, Pages, Lascases, Baude, Quenault, Meynard i Enouf.

— Skutkiem doniesienia Prokuratora Jeneralnego, P. St. Criq młodszego, aresztowany wczora został w swoim mieszkaniu.

— Przybyły wczora z Nowego-Yorku do Hawru okręt *le Rhone*, przywiózł ważną wiadomość o wzięciu twierdzy Saint Juan d'Ulloa przez flotę francuską, po bitwie trwającej cztery godziny. Flota stracić miała czterech tylko ludzi, strata zaś Meksykanów dochodzi od 4 do 500 ludzi. Ze strony Francuzów miało nastąpić 5,000 wystrzałów działowych z twierdzy 1,700. Admirał Baudin, zawiadomił konsułów różnych narodów, że nadal dla każdej bandery port Vera Cruz otwarty będzie.

7 Dnia.

Królowa Belgijska wczora wieczorem przybyła do Tuilleryów. — Właśnie otrzymany tu został przez sztafetę list Xięcia Némours do Xięcia Orleans, datowany z Pizy pod 1 Stycznia. Mało on zostawuje nadziei,

дежды на счет сохраненія жизни Герцогини Виртембергской. При отходѣ курьера Ея Кор. Высоч. приняла послѣднее соборованіе и присвокупленное къ письму донесеніе лекаря предокazuje близкую ея кончину.

— Въ чрезвычайномъ прибавленіи къ Монитеру, сообщена слѣдующая депеша (объ упомянутомъ вчера уже) взятіи крѣпости Санъ-Жуанъ д'Уллоа:

„Къ Его Сіят. Графу Моле Президенту Совѣта. Нью-Йоркъ 16 Декабр. 1838.

Съ невыразимымъ чувствомъ радости и справедливой народной гордости я спѣшу уведомить Ваше Сіят. о взятіи Вера-Круцъ, каковое извѣстіе получено здѣсь за вѣскольکو минутъ до отплытія пакетбота. Принцъ Жуанвильскій принималъ достопамятное участіе въ атакѣ и пользуется хорошимъ здоровьемъ. Нападеніе начато 27 Ноябр. въ 2 час. по полудни. 3 нашихъ фрегата, 1 корвета и два бомбардирскія судна расположились на пушечный выстрѣлъ отъ крѣпости д'Уллоа и открыли оттуда столь сильную и успѣшную пальбу, что менѣе какъ въ 4 часа, Мексиканская артиллерія утихла, всѣ наружныя укрѣпленія разрушены и 600 чел. гарнизона убиты и ранены. Около 6 час. вечера Мексиканскій комендантъ сдался и выступилъ изъ замка, который тотчасъ осажденъ Французами. Мексиканское войско стоявшее вблизи Вера-Круцъ имѣло 5,000 чел., но офицеры оного видѣли что городъ не удержится, ибо артиллерія укрѣпленія овладѣла онымъ. Храбрый нашъ адмиралъ Боденъ, который при семъ случаѣ увѣнчался славой, будто согласился, чтобы 1,000 чел. Мексиканскихъ войскъ остались въ городѣ для сохраненія порядка. Дѣйствіе этой побѣды на общественное мнѣніе чрезмѣрно; нашъ народъ чрезвычайно радуется. (под.) Л. де ла Форестъ.”

— *Journal des Débats* сообщаетъ: „204 Депутата большинства собрались вчера вечеромъ у Г-на Бенъ-ямина Делессера. Неопредѣлено никакого противу-адреса, но сдѣланы важныя прибавленія. Рѣшительность и умѣренность собранія, заставляетъ надѣяться, что Палата приметъ эти прибавленія.” (A.P.S.Z.)

Б е л г і я.

Брюссель, 3-го Января.

Въ Коммерческой газетѣ пишутъ слѣдующее: Мы имѣемъ достовѣрныя свѣдѣнія, что будетъ учрежденъ новый банкъ съ 100,000,000 фр. основнаго капитала. Въ половинѣ сей суммы будутъ участвовать акціонеры съ помѣстьями. Это заведеніе учреждается съ тѣмъ, чтобы уменьшить вліяніе такъ называемаго *Société générale* на отечественную промышленность. Независимо на постановленіе о сдѣланіи пособія банку, обязательства оного въ курсѣ принимаются мало чѣмъ выше половины настоящей цѣны.

— Вчера носились слухи о предполагаемой поездкѣ въ Парижъ Гр. Мероде, съ политическимъ порученіемъ, но никто не хотѣлъ вѣрить этому, по поводу сдѣланнаго Графомъ неумѣстнаго предложенія, о помѣщеніи Французскихъ войскъ въ Белгійскія крѣпости. Однакоже, журналы, подтверждаютъ сегодня эти слухи. (O.G.C.H.)

А н г л і я.

Лондонъ, 5-го Января.

Сынъ Президента Соединенныхъ Штатовъ Г. Джонъ фанъ Буренъ путешествуетъ нынѣ на Шотландіи, и отличною своею образованностію и дружелюбнымъ обращеніемъ вездѣ обращаетъ на себя вниманіе.

— Замѣшніе Журналы безъ дальнѣйшихъ замѣчаній, сообщаютъ уведомленіе Белгійскихъ журналовъ, что Генералъ Себастьяни подписалъ уже послѣдній протоколъ, коимъ конференція, опредѣлила отдѣленіе Луксембурга и Лимбурга отъ Белгіи и что Французскіе Министры неосмѣлились только еще явно высказать это.

— *Times* безпрестанно старается доказать что Соединенные Штаты неравнодушны съ своимъ нейтралитетомъ въ Канадскихъ дѣлахъ; уже Президентъ Джексоу, говоритъ сей журналъ, далъ понять, что Канада рано или поздно должна присоединиться къ Северо-Американскимъ Штатамъ. Тотъ же журналъ будто почерпалъ извѣстіе изъ достовѣрнаго источника, что Канадскіе мятежники получили изъ Северной Америки 10 пушекъ и 10,000 ружьевъ и все устроено съ фанъ Буреномъ, чтобы Британскія провинціи приличнымъ образомъ присоединить Соединеннымъ Штатамъ.

— Одна компанія морскихъ солдатъ въ Вульвичъ получила приказаніе, отправиться въ Ширнесъ а отуда плыть въ Канаду. Другая компанія равно назначена для иностранной службы. (A.P.S.Z.)

— Д. Ларднеръ дѣлалъ опыты на желѣзной дорогѣ

възгледомъ удержанія при жизни Хіагны Виртембергской. При выстѣпнн гоіца Jej Kr. Wys. прнзнѣла о-статнне помазаніе, і прнзнаны до лнсту блулетын лѣкар-скн, блнзкѣ смѣрѣ прѣповнѣада.

— W nadzwyczajnymъ dodatku do Monitора, udzielo- lona zostala następnjąca depesza o (namienionemъ już wczora) wzngіu twlerdzy San Juan d'Ulloa:

„Do JW. Hrabiego Molé Prezydenta Rady.

Nowy Jork 16 Grudnia 1838.

Z niepodobnemъ do opisania uczuciemъ radości і slus- snej dumy narodowej, śpieszę udzielić Waszej Excel- lencyi chwalebnaг wiadomośc о wzngіu Veracruz, otrzy- maną tu kilka minutami przedъ odejściemъ statku pocztо- wego. Xiąże Joinville zaszczytny miał udział w ата- ку і jest w dobrémъ zdrowiu. Uderzenie rozpoczęte 27 List. o 2 po południu. 3 nasze fregaty, 1 korweta і 2 statki bombardowe, zajęły stanowisko o wystrzał džia- łowy przedъ twierdzą d'Ulloa і rozpoczęły stamtąd tak silny і dobrze skierowany ogień, że w niespełna 4 go- dzinachъ, Meksykańska artyllerya umilkła, wszystkie szanice zewnętrzne zniszczone і 600 ludzi załogi zabito і raniono. Około godz. 6 wieczoremъ kapitulował ko- mendantъ Meksykański і opuścił zamekъ, który natych- miastъ zajęli Francuzi. Wojsko Meksykańskie, które o- bozowało w blizkości Veracruz, składało się z 5,000 lu- dzi, lecz oficerowie postrzegli, że niebędą mogli utray- маć miasta, gdyż opanowała go artyllerya. Waleczny nasz Admiralъ Baudin, który przy tej okoliczności o- krył się sławą, miał dozwolić, а żeby 1,000 ludzi zało- gi Meksykańskiej zostawić w mieście dla utrzymania po- rządku. Wpływъ tego zwycięstwa na opinią publiczną ma byдъ niezmierny; ziomkowie nasi nieposiadają się z radości. (pod.) L. de la Forest.”

— W *Journal des Débats* czytamy: „204 deputowa- nychъ większości, zgromadziło się wczora wieczoremъ u P. Benjamina Delessert. Nieprzełożono żadnego przeciw- adressu, lecz podano і utwierdzono ważne dodatki. Tęgie і umiarkowane zachowanie się zgromadzenia, słusznie każe się spodziewać, że Izba przyjmie te do- datki.” (A.P.S.Z.)

Б е л г і я.

Bruxella, 3 Stycznia.

Dziennikъ handlowy pisze: Zdobrego źródła po- wzięliśmy wiadomośc, że będzie założony bankъ nowy, mający 100,000,000 fr. kapitału zakładowego. W po- łowie tej summy przystępować będą akcyonaryusze z dobrami ziemskimi. Celemъ tego nowego banku, бę- dzie zmniejszenie wpływu takъ zwanego *société géne- rale* na przemysłъ narodowy. Mimo uchwaloną pomoc, bilety banku belgijskiego stoją mało co wyżej nad poło- wę wartości nominalnej.

— Mówiono wczora о podróży do Paryża, którą miał odbyдъ w dyplomatycznychъ okolicznościachъ Hr. Felix Merode. Nikt jednakъ temu wierzyć nie chciał, z po- wodu niezręcznego wniosku, jaki Hrabia uczynił, aby twierdze belgijskie oddać wojsku francuzkiemu; dzisiaj jednakъ wieśc tę potwierdzają dzienniki. (G.R.K.P.)

А н г л і я.

Londyn, dnia 5-go Stycznia.

Synъ Prezydenta Stanówъ Zjednoczonych, P. John van Buren, podróżuje teraz po Szkocyi і wszędzie po- ciąga do siebie swoimъ znakomitýmъ ukształceniemъ і przy- jacielskimъ obejściemъ się.

— Dzienniki tutejsze bezъ dalszychъ postrzeżeńъ udzie- lają doniesienie jednego zъ dziennikówъ Belgickichъ, że Jenerałъ Sebastiani podpisałъ już ostatni protokół, przez który konferencya postanowiła odłączenie Luxembur- ga і Limburga od Belgii, і że Ministrowie Francuz- cy nieodważają się tylko jeszcze jawnie tego oświad- czyć.

— *Times* nieustannie dowodzić usiлуje, że Stany Zje- dnoczone nie są obojętne ze swą neutralnością w za- mieszkachъ Kanadyjskichъ; jużъ Prezydentъ Jacksonъ, jakъ wyraża tenъ dziennikъ, dał do zrozumienia, że Kanada prędej lub później ma się przyłączyć do Stanówъ Zje- dnoczonych. Tenъ же dziennikъ zъ dobrego źródła miałъ się dowiedzieć, że burzyciele Kanadyjscy otrzymać mieli zъ Ameryki Północnej 10 działъ і 10,000 sztukъ broni, і że wszystko ukartowano zъ van Burenemъ, а żeby provin- cye Brytanii Wielkiej w sposоbъ przyzwoity zabezpieczyć dla Stanówъ Zjednoczonych.

— Kompania żołnierzy morskichъ zъ Woolwichъ, o- trzymała rozkazъ udania się do Scheernes, dla odpłynie- nia stamtądъ do Kanady. Inna kompania również prze- znaczoną została do służby zagranicznej. (A.P.S.Z.)

— D. Lardner, czyniącъ doświadczenia na kolei szyno-

между Ливерпулемъ и Манчестеромъ, удостоверить, что атмосферическій воздухъ есть главнѣйшимъ препятствіемъ къ скорости, и что невозможно проѣхать 40 Англійскихъ миль въ часъ.

— 18-го числа Декабря, акціонеры Индѣйской компаніи собрались на засѣданіе, какъ это обыкновенно бываетъ каждыя три мѣсяца. Г-нъ Монтемери Мартенъ, возстававъ на этомъ засѣданіи на отяготительную поземельную подать, по поводу которой, въ 1837 и 1838 годахъ, до полумилліона жителей умерло съ голоду. Онъ расчелъ, что въ теченіи 60 лѣтъ, Англичане получили съ Индіи 1,000 милліоновъ фун. ст. Правда, что они ввели тамъ порядокъ и безопасность, но за то Индѣйцы сдѣлались нищими. Подать, наложенная на отечественныя матеріалы и произведенія, чрезвычайно велика, такъ, что на шелковыя и бумажныя Индѣйскія произведенія, наложена въ Англіи пошлина въ 100%, сахаръ 100%, ромъ 100%, перецъ 100%, а табакъ 100%, что довело Индѣйцевъ до величайшей нищеты.

— Лордъ Норбури, перъ Ирландіи, осматривая, въ сопровожденіи своего управителя, замокъ свой Дуро Кастль, раненъ въ лѣвую грудь изъ огнестрѣльнаго орудія, зараженнаго свинцовою сѣчкою. Преступника не открыли. Этотъ случай подалъ поводъ къ многимъ догадкамъ. (О.Г.Ц.П.)

И т а л і я.

Римъ, 25-го Декабря.

Генераль-Маіоръ Пухнеръ, командовавший Австрійскими войсками въ Папскихъ владѣніяхъ, получилъ отъ Императора Командорскій Орденъ Св. Леопольда, а отъ Папы Орденъ Св. Григорія большаго креста, при собственноручномъ писемѣ, въ весьма милостивыхъ выраженіяхъ. Князь Метернихъ и Графъ Радецкій получаютъ тѣ же Ордена, украшенные брилліантами.

Туринъ, 25-го Декабря.

Король, постановленіемъ отъ 1 Ноября, отменилъ существовавшій до сихъ поръ порядокъ судопроизводства, установилъ трибуналы для всѣхъ сословій и издалъ новый уставъ для Сардиніи и Пьемонта, который упрочилъ совершенное равенство предъ лицомъ закона. Въ скоромъ времени и въ Савойѣ будетъ введена новая система судопроизводства.

Флоренція, 27-го Декабря.

Г. Беллокъ, полномочный Французскій Посланникъ при здѣшнемъ дворѣ, возвратился сюда изъ Пизы, куда онъ ѣздилъ, чтобы освидомѣться о здоровьѣ Герцогини Виртембергской и привѣтствовать Герцога Немурскаго. Здоровье Герцогини весьма худо; лекаря однако же надѣются, что благорастворенный климатъ Пизы, можетъ еще спасти ее. (О.Г.Ц.П.)

И с п а н і я.

Мадридъ, 30-го Декабря.

Генераль-фавъ Галенъ наименованъ Генераль-Лейтенантомъ.

— Министръ Внутр. Дѣлъ издалъ циркуляръ ко всѣмъ политическимъ начальникамъ, въ которомъ напоминаетъ имъ, чтобы при образованіи національной милиціи, обращались они съ тою пощадою, которой требуетъ несчастное состояніе народа. Также гражданскимъ властямъ поручено исполнять свои обязанности съ возможною пощадою и кротостію.

— Сенатъ во вчерашнемъ своемъ засѣданіи принялъ проектъ закона на счетъ набора 40,000 чел. большинствомъ 66 противу 12.

— Военный Министръ Ген. Але дѣлаетъ большія приготовленія, чтобы напасть на Кабреру съ достаточными силами. Онъ надѣется, что Эспартеро получившій отъ Министра Финансовъ шесть мил. реаловъ, отправитъ нѣсколько тысячъ человекъ подъ командою О'Доннелла для подкрѣпленія центральнаго войска. Впрочемъ Кабрера будто лежитъ боленъ въ Кантавіехъ.

— Королевскій начальникъ Паллидосъ Командующій въ Манхѣ, объявилъ, что онъ нетолько всѣхъ тѣхъ, которые взяты будутъ съ оружіемъ въ рукахъ, но даже ихъ родственниковъ до четвертаго поколѣнія велитъ разстрѣлять.

— Военный Министръ и Ген. Маіоръ Але наименованъ Генераль-Лейтенантомъ.

— Генераль Борсо и Полковникъ Пезуэла, Командиръ 4-го легкаго кавалерійскаго полка, подали прошеніе о увольненіи ихъ отъ службы, по тому поводу, что Ген. Фавъ-Галенъ приказалъ разстрѣлять 200 чел. Карлистовъ, которые сдались на условіи не подвергать ихъ смертной казни.

(съ Испанскихъ границъ.)

По донесеніямъ *Phare de Bayonne* по повелѣнію Донъ-Карлоса въ Эстелли Карлистскій бригадный

вой, между Liverpool и Manchester, преконалъ сѣ, że powietrze atmosferyczne jest największą do pośpiechu przeszkodą, i że jest niepodobieństwem ujechać 40 mil angielskich na godzinę.

— W dniu 18 Grudnia, właściele kompanii Indyjskiej, zebrali się na kwartalne posiedzenie. Na niem powstał P. Montgomery Martin, na wielce uciążliwy podatek gruntowy, który stał się powodem, że w latach nieurodzajnych, 1837 i 1838, blisko pół miliona ludzi w Indjach wymarło z głodu. Wyrachował, że w przeciągu lat 60, Anglicy wycisnęli w Indji sumę 1,000 milionów funt. szter. Wprawdzie wprowadzano porządek i bezpieczeństwo, lecz lud Indyjski zamienił się w żebraków. Podatki na płody i wyroby krajowe są nader wielkie, bo wyroby indyjskie bawełniane i jedwabne ocłone są w Anglii na 100%; cukier na 100%; rum na 100%; pieprz na 100%; a tytuń na 100%. W skutku tego, Indyanie są przywiedzeni do największej nędzy.

— Par irlandzki, Lord Norbury, obchodząc swój zamek Durrow Castle ze swoim marszałkiem dworu, postrzelony został w pierś lewą nasiekiwanym ołowiem. Zbrodnia nie jest wysledzona. Wypadek ten przypisują rozmaitym domniemaniom. (G.R.K.P.)

W ł o c ł a.

Rzym, 25 Grudnia.

Generał-Major Baron Puchner, dowódzca wojsk austriackich w legacjach papieżkich, otrzymał od swego Monarchy, order komandorski S. Leopolda, a od Ojca S. Wielki Krzyż orderu S. Grzegorza, łącznie z własnoręcznym pismem, w nader łaskawych wyrazach skreślonym. Xiążę Metternich i Hr. Radecki, otrzymają takiż sam order z brylantami.

Turyn, 25 Grudnia.

Król, rozporządzeniem swoim z dnia 1 Października, zniósł dotychczasowe sądownictwo, zaprowadził trybunały dla wszystkich klas ludności, i nowy kodeks dla Sardynii i Piemontu, który zapewnia zupełną równość w obliczu prawa. Wkrótce i Sabaudya otrzyma nową organizacyą sądownictwa.

Florencya, 27 Grudnia.

Wrócił tu z Pizy Minister, Rezydent francuzski przy tutejszym dworze, P. Bellocq, dokąd jeździł dla odwiedzenia Xiężny Württemberskiej i powitania Xięcia Némours. Stan zdrowia Xiężny jest nader niepomysłny; jednak lekarze mają nadzieję, że wpływ dobroczynny klimatu Pizy, może ją jeszcze uratować. (G.R.K.P.)

H i s z p a n i a.

Madryt, 30-го Grudnia.

Generał van Hallen mianowany został Generał-Porucznikiem.

— Minister Spraw Wewnętrznych wydał cyrkularz do wszystkich szefów politycznych, w którym wzywa ich, ażeby przy tworzeniu milicyi narodowej postępowali z tém oszczędzieniem, jakiego wymaga nie-szczęśliwy stan narodu. Do wszystkich takż władz cywilnych wydano wezwanie, ażeby przy pełnieniu swych obowiązków, zachowywali największą powolność i łagodność.

— Senat na wczorajszym swém posiedzeniu, przyjął projekt do prawa, względem zaciągu 40,000 ludzi, większością 66 przeciwko 12 głosów.

— Minister Wojny, Generał Alaix, czyni wielkie przygotowania do uderzenia z dostatecznymi siłami na Kabrerę. Spodziewa się on, że Generał Espartero, który otrzymał od Ministra Skarbu sześć mill. realów, wyszle dla wzmocnienia wojska centralnego kilka tysięcy ludzi pod dowództwem O'Donnella. Cabrera zresztą ma być złożony chorobą w Cantavieja.

— Naczelnik Karolistowski Palillos, dowodzący w Mancha, ogłosił, że nietylko tych wszystkich, którzy wzięci będą z bronią w rękę, lecz takż i krewnych ich, aż do czwartego pokolenia, rozstrzelać każe.

— Generał Borso i Półkownik Pезuela, dowódzca 4-go pólku lekkiej jazdy, podali prosby o uwolnienie od obowiązków, z powodu, że van Hallen kazał rozstrzelać 200 karolistów, którzy się poddali w potyczce przy Chiva, z warunkiem zachowania życia.

(Od granic Hiszpańskich.)

Podług doniesienia *Phare de Bayonne*, na rozkaz Don Carlosa w Estelli Karolistowski Generał bry-

Генераль Бальмазедъ преданъ военному суду составленному изъ многихъ Генераловъ и приговоренъ къ смерти, ибо велѣлъ разстрѣлять нѣсколькихъ пѣнныхъ, однако онъ будто ушелъ. (A.P.S.Z.)

— Въ *Sentinelle des Pyrénées* пишутъ, что Донъ-Карлосъ, приказавъ изгнать изъ подвластныхъ ему провинцій, всѣхъ подозрѣваемыхъ въ преданности Королевѣ, и тѣхъ, которые имѣютъ родственныя связи въ войскахъ Кристиносовъ.

— Эспартеро, пристыженный понесеннымъ поражениемъ при Поблаціонѣ, гдѣ онъ сдѣлалъ неудачное нападеніе съ 7-тысячнымъ отрядомъ на 400 чел. Карлистовъ, намѣревается еще разъ напасть на эту укрѣпленную линію, вмѣстѣ съ Генер. Дономъ Діего де Леонъ. (О.Г.Ц.П.)

ГЕРМАНІЯ.

Мюнхенъ, 5-го Января.

На сихъ дняхъ была здѣсь депутація отъ города Эйхштадта, чтобы привѣтствовать и поздравить Герцога Лейхтенбергскаго. Его Свѣтлость принявъ оную весьма милостиво, объявилъ, что еще четыре мѣсяца пробудетъ въ Баваріи и что въ теченіи этого времени посѣтитъ означенный городъ. Въ день Нового года Герцогъ получилъ важнѣйшій въ Баваріи орденъ Св. Губерта.

Гамбургъ, 9-го Января.

Въ нашемъ городѣ сегодня такая суета и движеніе, что я едва въ состояніи описать вамъ; вода отъ сильнаго вѣтра достигла неслыханной высоты и въ прошлую ночь во всѣхъ мѣстахъ надѣлала много вреда. Не только, что затоплены городъ, но вода вывѣсъ съ безчисленными глыбами льда и въ гавани произвела ужасное опустошеніе: величайшіе корабли загло на землю и они своею силою унесли съ собою цѣлыя дома, мачты, какъ легкія стѣнки переломаны, также какъ и столбы, которые служили къ огражденію гавани. Новая большая стѣна гавани, которая приводится отсюда до Альтовы отъ натиска и прилива вода также какъ и отъ ударовъ ледяныхъ глыбъ по большей части разрушена. Одинъ этотъ убытокъ цѣнать въ 50,000 марокъ; вообще же доселѣ вычисленія не сдѣлано, но полагають отъ 200—300,000 марокъ. На многихъ улицахъ стараго города сообщеніе можно было поддержать только посредствомъ лодокъ. Были ли при этомъ случаи несчастныя, которые погибли, объ этомъ при всеобщемъ смутеніи нельзя еще узнать. (A.P.S.Z.)

Стутгардъ, 20-го Декабря.

9 числа Мая предположено открытіе памятника Шиллеру. Въ тотъ же день будетъ праздникъ ежегоднаго торжественнаго и названный праздникъ лирической поэзіи, въ которомъ будутъ участвовать всѣ знаменитые писатели Виртембергскаго Королевства. (О.Г.Ц.П.)

ГРЕЦІЯ.

Афины, 27-го Декабря.

На дняхъ Губернаторы получили предписаніе, на счетъ приготовленія списковъ лицъ долженствующихъ поступить въ наборъ и въ продолженіи Января произвести наборъ. Законъ этотъ нетерпитъ никакой перемѣны, даже въ отношеніи жителей острововъ.

— Г-на Суццо, коего должность при Лондонскомъ дворѣ передана Г-ну Маурокордато, ежеминутно сюда ожидаютъ. Новонаименованный Пруссійскій Резидентъ Министръ при здѣшнемъ дворѣ уже сюда прибылъ.

— Изъ Криты увѣдомляютъ, что три фрегата, двѣ корветы и два брига, прибыли туда съ войсками изъ Александріи. Войска немедленно отплыли въ Сфакію. Полагають, что Мегмедъ-Али намѣренъ совершенно обезоружить тамошнее народонаселеніе. (A.P.S.Z.)

ТУРЦІЯ.

Смирна, 15-го Декабря.

Контръ-Адмиралъ Лаландъ, начальникъ Французской флотиліи въ Средиземномъ морѣ, прибылъ сюда 10 с. м. изъ Туниса, на военномъ кораблѣ *Hercules*. Вслѣдъ за симъ пришли, корабль *Santi Petri* и корветъ *la Favorite*. Означенный флотъ будетъ здѣсь зимовать. Иностранные консулы и знатнѣйшіе жители города, посѣтили Контръ-Адмирала. (О.Г.Ц.П.)

НИЕМЦЫ.

Monachium, 5-го Стycznia.

Въ tych дняхъ была ту депутация отъ miasta Eichstaed, dla powitania Xiecia Leuchtenbergskiego, i zlozenia mu powinszowania. Xiazę przyjął ją łaskawie, wynurzył, że cztery miesiące zabawi w Bawaryi, i że w tym czasie odwiedzi pomienione miasto. Xiazę w dniu Nowego Roku, otrzymał ozdoby orderu S. Huberta, najznakomitszego w Bawaryi.

Hamburg, 9 Stycznia.

Trwoga i zamieszanie, jakie się dzisiaj dzieje w mieście naszym, za ledwo podobnemi są do pisania: woda, bowiem wezbrana do niesłychanej wysokości przez wiatr straszliwy, przeszłej nocy na wszystkich miejscach niezmiernie zrzadziła szkody. Nie tylko, że miasto samozostało zatopione, lecz woda razem z nagromadzonemi massami lodu wielkie zniszczenie sprawia w porcie; największe okręty wyrzucone na ląd zostały i swoim ciężarem całe zrujnowały domy, maszty pokruszyły się, jak lekkie pręty, również i pale do obrony portu służące. Nowy mur portowy, który ztąd prowadzi się aż do Altony, zniszczony został po większej części przez bijące i wezbrane bałwany, a również przez napęd lodu. Szkoda ta jednak wynosi tylko na 50,000 mark, w ogólności zaś dotąd niemożna było obliczyć, szacują atoli na 200—300,000 mark. Na wielu ulicach starego miasta komuniakacya utrzymywana była czółnami. Azali jest strata jaka w ludziach, niemożna jeszcze wiedzieć, z przyczyny powszechnie panującej niespokojności. (A.P.S.Z.)

Stuttgart, 20 Grudnia.

Na odsłonięcie pomnika Szyllera, wyznaczono dzień 9 Maja. W tymże samym czasie będzie doroczna uroczystość pieśni lirycznych, w których mieć będą udział wszyscy znakomici pisarze Królestwa Wirttembergskiego. (G.R.K.P.)

ГРЕСУА.

Ateny, 27 Grudnia.

Въ tych дняхъ Губернаторowie otrzymali polecenie, ażeby wygotowali listy obowiązanych do konspiracyi i w ciągu Stycznia rozpoczęli konspiracyę. Prawo to niema doznać żadnej odmiany, nawet względem mieszkańców wysp.

— P. Suzzo, którego miejsce przy dworze Londyńskim poruczone zostało P. Maurokordato, co chwila tu jest oczekiwany. Nowomianowany Pruski Minister rezydent przy tutejszym dworze, już tu przybył.

— Z Krety dowiadujemy się, że trzy fregaty, dwie korwety, i dwa brygi z wojskami z Alexandryi tam przybyli. Wojska odpłynęły niezwłocznie do Sphakia. Rozumieją, że Mehmed-Ali zamierza, całkiem rozbroić ludność tamtejszą. (A.P.S.Z.)

ТУРСУА.

Smirna, 15 Grudnia.

Kontr-Admirał Lalande, dowódzca floty francuzkiej na morzu Śródziemnem, przybył tu z Tonetu, na okręcie wojennym *Herkules*, dnia 10 b. m. Następnie przypłynął okręt *Santi Petri* i korweta *la Favorite*. Flota pomieniona zamierza tu zimować. Konsulowie zagraniczni i znakomitsi mieszkańcy, odwiedzili natychmiast Kontr-Admirała. (G.R.K.P.)